

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

SBO De Carrousel

Plaats : Hoogeveen
BRIN nummer : 07MI|C1
Onderzoeksnummer : 291747
Datum onderzoek : 18 januari 2017
Datum vaststelling : 21 februari 2017

SAMENVATTING

SBO De Carrousel heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement. We hebben op 18 januari 2017 de kwaliteit van het onderwijs op de school onderzocht en gegevens verzameld voor het stelselonderzoek.

Wat gaat goed?

School heeft het aanbod uitgewerkt in drie leerroutes. De onderdelen die het best passen bij wat de leerlingen nodig hebben om hun doelen te halen, zijn uit verschillende methodes gehaald en zijn samengevoegd.

De directie en de leraren staan open voor feedback en willen steeds verder verbeteren. Zij realiseren een professionele kwaliteitscultuur.

Wat is op orde, maar kan beter?

Voor alle leerlingen is er een ontwikkelingsperspectief gemaakt. Als leerlingen hun doelen niet halen, geven de leraren extra hulp. Het doel en de invulling van deze hulp kunnen voor taal en rekenen concreter uitgewerkt worden.

De leraren leggen de leerstof duidelijk uit en houden de leerlingen betrokken op hun taak. De leerlingen kunnen nog meer leren als ze meer met elkaar mogen overleggen.

De school vindt een sociaal veilig en ondersteunend schoolklimaat belangrijk en besteedt er veel aandacht aan. In de praktijk is dit in veel gevallen gerealiseerd, maar sommige leraren kunnen nog groeien in hun positieve houding naar leerlingen.

De school weet wat haar sterke en minder sterke punten zijn en het team werkt samen planmatig aan verbeteringen. De school is bezig om de eigen kwaliteitszorgsystematiek in het kwaliteitsmanagementsysteem van RENN4 te verwerken. Ook staat in de schoolgids, maar heel beknopt en globaal, aan welke punten de school werkt en of het ook lukt om de doelen te bereiken.

Wat moet beter?

De school voldoet aan alle wettelijke eisen en er zijn dus geen punten waarop ze moet verbeteren.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een pilot-onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook SBO De Carrousel. Daarnaast is de school opgenomen in een steekproef waarbij we extra gegevens verzamelen over het onderwijsstelsel.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 18 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, orthopedagoog, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider, de orthopedagoog en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan een van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op SBO De Carrousel. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De Carrousel is een speciale basisschool waar leerlingen een aanbod krijgen dat goed past bij hun onderwijsbehoeften. De leraren geven duidelijke uitleg en zorgen dat leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt. De meeste leerlingen werken goed door aan hun opdrachten. De leraren kunnen het leren van de leerlingen nog meer stimuleren als ze zelf minder praten en de leerlingen uitdagen om na te denken en met elkaar te overleggen.

De leraren helpen de leerlingen die hun doelen niet halen met een speciale gedragsaanpak of extra instructie. Voor de extra instructie kunnen ze nog concreter voorbereiden welke didactische aanpak ze kiezen voor elke leerling apart.

De school vindt dat leerlingen een sociaal veilig en ondersteunend schoolklimaat nodig hebben om te kunnen leren. Ze besteedt daar veel aandacht aan. Dit is te merken aan de positieve manier waarop leraren met de leerlingen omgaan. Sommige leraren kunnen nog groeien in hun positieve houding naar leerlingen en daarbij hoge verwachtingen uitspreken.

Het team van De Carrousel staat open voor feedback en werkt voortdurend aan het verbeteren van het onderwijs. Teamleden bereiden bijvoorbeeld samen lessen voor en kijken bij elkaar in de groep om van elkaar te leren. Het systeem van kwaliteitszorg werkt voor de school, maar moet nog ingebed worden in het kwaliteitsmanagementsysteem van RENN4. In de schoolgids staat weinig concrete informatie over de ontwikkelingen die de school doormaakt en de resultaten die ze daarmee boekt.

3 RESULTATEN ONDERZOEK S.S.B.O. DE CARROUSEL

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod			•
OP2SN	Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3	Didactisch handelen		•	

Onderwijsproces

Het aanbod past goed bij de behoeften van de leerlingen

De leerlingen van de Carrousel hebben andere onderwijsbehoeften dan leerlingen van reguliere basisscholen. Daarom heeft het team uit verschillende methodes onderdelen geknipt en verwerkt in drie verschillende leerroutes voor technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen. Vooral voor leerroute 3, die leerlingen voorbereidt op het praktijkonderwijs, heeft de school extra haar best gedaan om aan te sluiten op de mogelijkheden en interesses van de leerlingen. Ook de inrichting van de lokalen is goed afgestemd. Met name de inrichting van het kleuterlokaal daagt de leerlingen uit om te praten, te spelen en te leren. In de andere lokalen is de inrichting rustig, overzichtelijk en ondersteunend.

Ontwikkelingsperspectieven voor alle leerlingen, extra hulp kan concreter

De orthopedagoog maakt samen met de leraren en de intern begeleider snel na binnenkomst een ontwikkelingsperspectief voor elke leerling. Voor de jongste leerlingen zet de school daarbij zo hoog mogelijk in; in groep 6 bepaalt ze het definitieve uitstroomniveau. De leraren bespreken de ontwikkelingsperspectieven regelmatig met de ouders. Twee keer per jaar nemen de leraren genormeerde toetsen af om te kijken of de leerling de doelen haalt. Als dat een aantal keren achter elkaar niet zo is, stellen ze het uitstroomniveau bij. Voor het zover is, proberen de leraren de leerlingen extra hulp te geven om de gestelde doelen toch te halen. Ze maken daarvoor beknopte handelingsplannen, met name voor het verbeteren van het (aanpak)gedrag van de leerlingen. Voor een doelgerichte (ortho)didactische aanpak bij het leren lezen, spellen en rekenen ontbreken zulke plannen. Leerlingen kunnen meer profiteren van de extra hulp of extra instructie als

duidelijk is hoe het komt dat de leerling de leerstof niet beheerst (analyse). Als de oorzaak bekend is, kan de leraar passende doelen en concrete acties plannen, de uitvoering ervan noteren, en na een korte periode evalueren of de gekozen aanpak helpt.

Het didactisch handelen is voldoende, maar leraren zijn te veel aan het woord
De leraren leggen de leerstof duidelijk uit en houden de leerlingen betrokken bij hun taak. De leerlingen profiteren zichtbaar van de visuele ondersteuning die de leraren geven bij de organisatie en de uitleg. De lessen zijn daardoor gestructureerd en de leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt. Tijdens de instructie zijn de meeste leraren zelf veel aan het woord en geven beurten met veelal gesloten vragen. Deze aanpak maakt dat er weinig ruimte is voor interactie tussen leerlingen onderling en dat sommige leerlingen minder betrokken zijn. In hun dagplanning geven de leraren aan dat individuele of groepjes leerlingen extra hulp krijgen. In de praktijk gebeurt dat in de meeste gevallen ook, maar de inhoudelijke kwaliteit kan beter. Dat geldt ook voor de klassikale uitleg: de leraren gebruiken consequent de stappen van het door de school gekozen instructiemodel, maar staan te weinig stil bij het effect van hun handelen op het leren van de leerlingen. Nagaan of alle leerlingen de uitleg begrijpen en feedback geven op het denkproces van de leerlingen, zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat		•	

Schoolklimaat

Het veiligheidsbeleid is op orde

De school heeft een veiligheidsbeleid en de teamleden voeren dat actief uit in de praktijk. De leerlingen leren systematisch hoe ze goed met elkaar kunnen omgaan. De school registreert incidenten en neemt regelmatig enquêtes af bij leerlingen, leraren en ouders om het effect van haar beleid te meten. De resultaten van de enquêtes worden besproken in het team en leiden tot bijstelling van het beleid. De anti-pestcoördinator en de vertrouwenspersoon stellen zich jaarlijks in de groepen voor, zodat leerlingen hen weten te vinden als ze zich onveilig voelen. Ouders en leerlingen worden betrokken bij het realiseren van sociale veiligheid. Ouders krijgen

informatie over omgaan met sociale media en leerlingen kunnen bijvoorbeeld pleincoach worden.

Ingrediënten voor een goed pedagogisch klimaat zijn herkenbaar

Het team van De Carrousel spant zich in om een goed pedagogisch klimaat te realiseren.

In de meeste groepen heerst een rustige, ontspannen sfeer waarbij de leraren voorbeeldgedrag laten zien. Ze belonen positief gedrag en proberen negatief gedrag zoveel mogelijk te negeren. Via de leerlingenraad betreft de school leerlingen bij het realiseren van een positief pedagogisch klimaat. De leerlingen bevestigen dit in een gesprek.

Het klimaat kan nog verder verbeteren door leerlingen ook tijdens de lessen meer verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen leerproces en hoge verwachtingen uit te spreken. Ook kunnen sommige leraren het eigen gedrag verbeteren om als voorbeeld voor de leerlingen te dienen.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten				•

Onderwijsresultaten

De resultaten lijken voldoende

We beoordelen de cognitieve eindresultaten van de school niet, omdat voor het SBO nog geen definitieve normen zijn vastgesteld. Afgezet tegen de voorlopige inspectienormen, valt op dat de school de afgelopen jaren (2014, 2015 en 2016) boven deze normen scoort.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg is op orde

De school heeft de eigen kwaliteit in beeld en kent haar sterke en minder sterke punten en werkt planmatig aan verbetering en borging. De leraren zijn daarbij betrokken, onder meer via actieteams. De school is bezig om de eigen

kwaliteitszorgsystematiek in het kwaliteitsmanagementsysteem van RENN4 te verwerken.

Goede kwaliteitscultuur

De leraren van De Carrousel werken voortdurend aan het verbeteren van hun eigen functioneren, onder meer door het volgen van opleidingen en cursussen. Ze staan open voor feedback over hun dagelijks handelen en leren van elkaar, onder meer door collegiale consultatie. Teamleden bereiden samen lessen voor en kijken bij elkaar in de groep om van elkaar te leren. Zij voelen zich allemaal eigenaar van de visie van de school en dragen dit enthousiast uit.

Ouders worden voldoende geïnformeerd

De ouders die de inspectie gesproken heeft, vinden dat ze voldoende geïnformeerd worden over de ontwikkeling van de school. In de schoolgids staat weinig concrete informatie over de ontwikkelingen die de school doormaakt en de resultaten die ze daarmee boekt.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO De Carrousel.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie. Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Wij kunnen ons grotendeels in de oordelen vinden. Het team is in onze ogen gedreven en gericht op het leveren van kwaliteit. Wij hebben het vertrouwen dat het team de huidige kwaliteit kan vasthouden en verder kan doorontwikkelen. Wij zijn trots op het team en het resultaat dat zij neerzet.

De verbeterpunten en aanbevelingen uit het rapport zullen worden opgenomen in het ontwikkelregister van de school en betrokken worden bij de verdere ontwikkeling van de kwaliteit. Voor het overige hebben wij geen vragen of opmerkingen. Het rapport biedt een evenwichtige weergave.

RENN4 wil al haar scholen certificeren conform de Kwaliteitsnorm speciaal onderwijs. SBO De Carrousel is nog niet gecertificeerd volgens deze kwaliteitsnorm en is druk bezig om aan alle bijbehorende voorwaarden te voldoen. Het is de bedoeling dat de school aansluit bij de bestaande kwaliteitszorgstructuren van RENN4.